

(המשך מעמוד 7)

אחריה. אולם שני הילדים, שרגע קודם לכן הציעו לבעלה-היבית בקבוקים ריקים למכירה, נעלמו. שרה סאבאטון היתה בטור חה שאתד מהם הוא אחיה, שנעלם לפני שנה ומחצה מביתם, שעל שפת-הים בים. הזיות רודפות. גחיתו של יוסי בן 8 לא נתגלתה מאז עד עתה. עשרות פרשי משטרה, אמודאים, גוייסו או לסרוק את קטע החוף הרצליה-ראשון-לציון. הופעלו נרקורים, רקטות, כלבי-גישוש — לשאח. חיוורת חורה השבוע שרה לביתה והודיעה להורים: "ראיתי את יוסי. הוא היה עם חבר מהכיתה". אליהו סאבאטון, האב, מיהר לבית-הספר בו למד פעם בנו. "איפה הוא?" שאל את המורה הנדהמת. זה לא היה יוסי.

היתה זאת אחת מהיות השחא החורגות אצל משפחת סאבאטון. כי עשרת הנישמות האומללות מאמינות עתה שיוסי חי. תקוות ההורים התמימים גברה, כשהגיעה לאוזניהם פרשת יוסליה שוחמכר.

יתף בחולדות. יוסי שלנו חי. חטפו אותו. הוא היה יפה, בלונדיני, ואמר האב בן 39, לילד מצרים, עובד נקיון, "יש לי גם הוכחה שהוא חי: הרבה ילדים שטבעו בים, נפלטו אחרי כמה ימים. למה יוסי לא?"

כשיוסי נעלם, פלטה האם, שלא יכלה לשבת שקטה כל עוד לא נמצאה גויתו: "אלוהים נתן. אלוהים לקח". זה היה בי חודשים הראשונים כשהמשפחה כמעט השלימה עם מותו. אולם במשך הזמן, כש הודיעו העיתונים על ילדים חטופים שנמצאו בישיבות, החל הספק הנורא לכרסם את צעבי ההורים. נוצר מצב מבעיט. אליהו וריבקה נכנסו לאחרונה לטראנס של ציפייה. נדבקו בה גם שמונת הילדים — שבוע בנות ובן אחד. הם חולמים בלילות על שיבת האח האבוד, על הנשף שיערך או לכבודו.

"יוסי יבוא עוד מעט, הוא אמר לי" הרדיעה בשמחה בוקר אחד גם אחותו בת השלוש.

בגדים מכובסים ומקופלים. לאחר האסון העתיקה המשפחה דירה, הצטופפה בשיכון סלמה ג', ליד רמת-גן. כי מראה הים נעשה לסיטו בעיני האם. רעש הגלים גורם לה להתקפות עצבים. רק האב חוזר אליו מדי פעם, בהפסקות עבודה, בשבתות. היא בטוחה, כי יום אחד, ימתין לו בחולות של גבעת-עלייה בנו האהוב יתף, בתחתון נים לבנים, כמו שהיה רגיל להתרוצץ. הם מחפשים גם ברחובות העיר. עיני הילדים משוטטות סביבם בדרך לבית הספר ובחזרה. האב תר בדרך לעבודה. לעיתים נראית להם מרחוק צללית מורכרת. ואז הלב מתחיל לפעום. הם רצים אחריה — כדי להכח ברגע הבא בטעות המרה. לפני חודשים ראתה הבת, שרה, בתחנה המרכזית את הצללית המוכרת לה. היא זינקה אחריה בכל הכות. גם אז היא צעקה: "יוסי, יוסי!" כשדמעות שמחה מ'טשטשות לעיניה את המדרכה עמוסת ה'אנשים. הילד שמע, הסתובב והמתין לה. כשהתקרבה אליו, התבונן בה בפנים זרות. טעות. אולם לילד קראו — יוסי. עשר נפשות מתכות בשיכון סלמה ג' — יוסי. בגדיו מכובסים, מקופלים בארון. כדי שיראה שדאגנו לו כשיחזור, אומרת האם. אותה שעה משוטטת דמות בחולות גבעת-עלייה. אליהו סאבאטון ממתין לבנו.

נעדר סאבאטון (עומד במרכז) יוסי אחרי יוסליה

פברואר, לפני הפיחות, חלה ירידה באינדקס, בעיקר הודות למכירות סוף-העונה של בגדים והנעלה. במחצית השניה של החודש, עשתה הממשלה מאמצים נואשים לשמור על יציבות המחירים על-ידי סובסידיות ושית-רוור ממסים. בצורה זו הסתכמה העלייה בשבר אחוזי בלבד.

זאת הבינו בקלות הכלכלן המקצועי. אך האיש הפשוט הוכח תדהמה. הוא לא התעמק בניתוחים סטטיסטיים; הוא ידע מה מתייקר במכולת ובחנות-הירקות. חומרים יסודיים כמו מוצרי-ברזל, עץ וחומיקלים — התייקרו אף הם, אך מכיוון שאינם כלולים בסל המזונות — לא השפיעו על האינדקס. אילו שולמה תוספת-יוקר כבר השבוע לשכיר, היה שכרו עומד בסך-הכל על רמת המחירים של סוף פברואר. זאת אומרת: מפגר אחרי המציאות של מחצית-מאוס. על כן אפשר היה להבין את דרישת מפ"ם, למשל, כי תוספת-יוקר תשולם מדי חודש, עד לייצוב המחירים. לעומת זאת המשך אשכול לתבוע כי השכיר יקבל את שכר דצמבר גם במאוס, אפריל, מאי, יוני ויולי, כאשר ברור לחלוטין כי בחודשים אלה צפויה עלייתם המתמדת של מחירים. דרישה זו אף זכתה לרוב קולות בזמני רות מפא"י. מתוך 29 מצביעים, ציודו בה 14. ואילו 15 סברו כי יש לשלם תוספת יוקר. אך בטכסיס מפוקפק, פילג יוסף אלמוגי את קולות המחייבים תשלום, כך ששני פלגיהם נשארו במיעוט מפוצל. בקר מיהר אמנם להצהיר חגיגית כי ימשיך שיק להיאבק על זכות השכירים לתוספת יוקר. אך מאבקו לבש יותר ויותר צורה של אחיות-עניינים, להרגעת רוחות הפועלים.

רפואה

שתי אחיות

למרות שהן אוהבות בעיקר ילדים, הן אינן סולדות מאנשים מבוגרים. אך כשאחת מהן נדבקת לאדם מבוגר, היא עושה זאת ברצינות. הצרה אתן שהן אינן מניחות לבן-חסדן להסתכל אפילו על מישהו אחר. ולא — הן יתחברו מיד לאדם החדש.

בצורה זו כבר הצליחו השנה להידבק בתל-אביב בלבד, 5757 גברים, נשים, ילדים וילדות במשך שלושה חודשים. שתיהן אחיות — לפחות בשם האנגלי שלהן. למעשה הן אחיות תאומות, ועד לפני ששים שנה לא ידע אף אחד להבדיל ביניהן, וקראו לשתיהן בשם אחד. בעברית, כיום, שמותינה אינם דומים. אבל חוץ מרופאים לא יודע אף אחד להבדיל ביניהן. לאחת קוראים אדמת, לשניה חצבת.

מוטב אצל שכנה. כששתיהן היה עוד שם אחד, קראו להן חצבת. השם ה' לטיני שלה (גם כיום: MORBILLI) פירושו: האחות הקטנה של האבעבועות השחורות. אבל מחצבת עוד אף אחד לא מת. אין זה אומר שבמשך הזמן אי-אפשר למות גם ממנה. כי אחרי חצבת אפשר לקבל דלקת-ריאות, דלקת-אוזניים, ואפילו דלקת המוח — ומוזה בטח שאפשר למות. הסייגים הראשונים של החצבת מופיעים על גוף החולה שבועיים אחרי שחולה אחר שם לו את הוירוסים של המחלה בפנים. או מופיעות על הגוף נקודות אדומות תפוחות. נקודות אלה הן הסימן העיקרי לפיו ניתן להבדיל בין החצבת והאדמת. באדמת הנקודות האדומות אינן תפוחות, אלא דומות לחורי סיכה.

באנגלית קוראים לאדמת — חצבת-גרי. בפעם הראשונה גילו אותה בגרמניה, והם אינם מוכנים לחתור על זכות היוצרים. האדמת היא הרבה פחות מסוכנת מן ה'חצבת, אלא אם החולה היא אשה בהריון, בין החודש הראשון והרביעי. עוברת של אשה כזו עלול ללקות במום מלידה, כמו עיחרון, חרשות, או ליקוי בלב.

הילדים מקבלים את החצבת והאדמת ביצורה הרבה יותר קלה מהוריהם, ומכיוון שעדיין לא קיים בכלל חיסון נגד המחלות האלה, הכי בטוח לשלוח את הילד לשכנים. אצלם הוא בודאי יידבק.

דרכי ארם

ילד ברחוב

"יוסי, יוסי!" הועקה הנואשת פלחה הש' בוע את קפה אספרסו ברחוב אילת בתל-אביב. שרה סאבאטון, בת 15, מדיחת הכלים בקפה, רצה נרגשת לדלת. "האח שלי, האח שלי" יזעזעו הקריאות ההיסטריות שלה את יושבי הקפה. הם מיהרו

קרה. שום דבר לא יכול היה לזעזע אותה, גם לא זעקתו המתפרצת של אביו השכול: "אני עברתי מלחמות שלמות באש ולא נפגעתי — ואתה הלכת פעם אחת וגמת!"

איש מבין עשרות ירדיו של גידי — כך כינהו בשם חיבה — לא יכול היה להאמין כי הנער הבלונדי והתמיך לא ישוב עוד להיות ביניהם. ולגידי היו הרבה ידידים. הוא אסף אותם בעשרים שנות חייו בבית הספר ביל"ו, בו למד עד כיתה ז', בבית הספר אוליפנט, בו סיים את לימודיו העממיים ובבית הספר המקצועי שבה, שם רכש את מקצוע המכונאות.

כרוב נערי תל-אביב, מננה גם גידי על חברה סלוגנית. ולא אחת. הוא התחיל ב'חברת הקרן הקיימת, עבר אחר כך לחברת ניר-יוקר.

"הוא היה המסמר של כל מסיבה", מספר רים חבריו. "לא היתה מסיבה שהוא לא היה בין יוזמיה ובין הקומיקאים הבולטים בה. כשהיה מחליט לעשות משהו — היה עושה בלי לחשוב פעמיים."

כשהתגייס גידי לצבא, נתמנה כסמל-רכב באחת היחידות הקרביות. היה לורשיון נהיגה אורחיו ואפשר לו לשמור עליו. כעבור שנה וחצי הועבר ליחידה אחרת. בדיוק ב' אותו זמן, נתמנה לתפקיד סגן-מפקד-יחידה קצין בכיר, שכנו של גידי לרחוב. הקצין מיהר לקפוץ על המציאה, סיפח אליו את גידי כנהג אישי. "הוא היה פירחה עם לב של זהב", סיפר המפקד האבל,

שקוראים אצלנו, ברדקיסט על הגבול. אבל לא היה מסור ממנו לתפקיד. הוא עבד בלי חשבון של שעות."

אני זוכר, באחד הימים הראשונים ב' אימונים, נתקע הטנדר שלנו בבוץ, ושלהתי את גידי בגיפ להביא רכב-חילוץ. הוא

בצה"ל זכה יוסף לכינוי "איילת השדה" בפי חבריו וחניכיו הודות לחוש ההתמצאות המצויין שלו. חוש זה, בצירוף כושר מנהיגות וכושר גופני גבוה, עשה אותו לחניך מצטיין בקורס המ"כים ובקורס הקצינים, אותו סיים לפני כשנה לערך. במעמד סיום הקורס, כשלחץ הרמטכ"ל את ידו של החניך המצטיין, אמר לו: "כבר מזמן שלא ראינו לא-חובזו מצ-טיין!"

אלא שיוסף לא היה החייל המצטיין הראשון במשפחה. אחיו, רס"ר בצבא הקבע, זכה לשלושה ציונים לשבח, אחד מהם בת קופת מערכת-סיני.

בשבוע האחרון העתיקה משפחתו של יוסף את מקום מגוריה מבית-שמש לפתח-תקה, לשיכון חדש. יוסף קיבל חופשה מיוחדת כדי לעזור למשפחתו בהעברה. הוא עצמו תוכנן את הרירה החדשה, קבע בה כל פרט, החל מסידור העציצים וכלה בצביעת הקירות.

ביום שישי האחרון ביקש מהוריו: "אל תזינו דבר בדירה עוד שאחזור ואמשיך לסדרה". למרות שחופשתו טרם הסתיימה, הרחיק את ירח הפעולה הקרובה, מיהר לחזור ליחידתו.

בעוד שלושה שבועות עמד לסיים את שירותו הצבאי. למעשה טרם החליט אם לחתום על שירות נוסף בצבא הקבע, שכן הוא היה מעוניין להמשיך בלימודים גבוהים בטכניון.

הרוג? פצוע?

שבוצת לוחמים שהשתתפו בפטיסה על הכפר הסורי נוקייב נושאים על גבם, בדרכם חזרה לבטיס, חבר ש' נפגע. האם יחיה? האם כבר מת? זאת אין לדעת. מסירותם של החיילים לחבריהם הנפגעים היתה אחת מנקודות האור בפעולת הכינרת, הזכירה את אחוות-הלוחמים של העבר.

כל כך מיהר, עד שבאחד הסיבוכים התהפך עם הגיפ. חזרתי שמה נפגע, אבל אחרי שהתברר שלא קרה לו כלום, הוריתי לו לחזור לתפקידו הקודם כנהג. הוא פשוט לא יכול היה להאמין. הרי הפכתי לך את הגיפ! אתה לא זורק אותי?"

את אותה הנאמנות לתפקידו ולמפקדו, גילה גידי גם כליל הקרב. הוא עמד ליד המכוננית, ביצע את תפקיד-הקשר והעברת הידיעות שהטיל עליו מפקדו. כשלא היה לו מה לעשות, עמד פשוט ליד מכשיר האלחוט שניצב על הטנדר, והאזין לקשר. פגזי התאורה, שנורו מתוך תחי הסורים אל מעל לשמי המשק, לא הרגיעו אותו. אלא שלפתע נורו מלועות תותחי הסורים הפגזים האמיתיים הראשונים. גידי לא שם לב להבדלי הקולות שבין פגזי-התאורה לבין פגזי-המשק. הוא נהרג מרסיסיו של אחד הפגזים הראשונים שנחתו והתפוצצו.

פירחה עם רביזה

זרות החשמל בביתן הלבן שבתל השומר בערו כל הלילה. הן היו חמות. אולם גופתו של נדעון אלפסי, אחת משלושת הגופות שחוו בשלושת הארונות ש' היו מוצבים על הרצפה — היתה קרה כ'